

Pielikums Nr.1

NOZARE: Humusvielu mēslošanas līdzekļu un identisku organominerālo mēslošanas līdzekļu ražošana no Latvijas kūdras attīstība laikā no 2014. līdz 2020.gadam.

AIZPILDĪJA Jānis Gutbergs, Latvijas humusvielu ražotāju un patērētāju asociācija (LHRPA) izpilddirektors _____ .

Izpidē piedalījās (eksperti, biedri u.c.) : Dr.sc.ing Oļegs Kukainis (zinātniskās institūcijas Latvijas humusvielu institūts direktors), Dr.bioloģ. Gaļina Hrustaļova (LU Mikrobioloģijas un biotehnoloģijas institūts), Dr.agr. Līvija Zariņa (Priekuļu Valsts laukaugu selekcijas institūta vadošā pētniece), Mg.bioloģ. Nikolajs Vigovskis (LHRPA biedrs), Mg.oec. Līga Bāliņa (LHRPA biedre), Mg.oec Dita Petaško, Mg.oec Ilze Ozoliņa.

Organizācija: Latvijas humusvielu ražotāju un patērētāju asociācija (LHRPA)

Nozares analīze	
Nozares mērķis	Attīstīt augstvērtīgu bioloģiski aktīvu organisko un identisku organominerālo mēslošanas līdzekļu ražošanu no Latvijas kūdras, lai sekmētu Latvijas lauksaimniecības attīstību un dotu būtisku ieguldījumu lauksaimniecības produktu ar augstu pievienoto vērtību ražošanā.
Nozares apraksts (cik nozarē ha, dzīvnieku vienības, saimniecību skaits, utt.)	<p>Nozares devumu tautsaimniecībā šobrīd nav iespējams analizēt adekvāti šādu iemeslu dēļ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) humusvielu mēslošanas līdzekļu, vai citu humusvielu produktu ražošana no kūdras ir jauna nozare skatot ne tikai Latvijas kontekstā, bet arī Eiropas Savienības valstu kontekstā. Šī nozare nav definēta ne ES regulās, ne ES valstu normatīvajos aktos, arī NACE 2 klasifikācijā; 2) humusvielu mēslošanas līdzekļu, vai citu humusvielu produktu ražošana no kūdras nozares netiek atsevišķi izdalīta oficiālajos statistikas pārskatos, tā nav iekļauta arī Lursoft datos tā arī nav iekļauta specifiskajos normatīvajos aktos, kas attiecas uz mēslošanas līdzekļiem. <p>Lai minēto situāciju, kad inovatīvu bioloģiski aktīvu produktu ražošana, kas apvieno vismaz 14 uzņēmumus (definējums no</p>

publiski pieejamiem Lursoft datiem, jo vairāki LHRPA biedri, humusvielu ražošanas uzņēmumi, ir iekļauti grupā - Minerālmēslu un slāpekļa savienojumu ražošana), ir atstāta pašplūsmā, zināmā mērā pēc principa – „slīcēju glābšana ir pašu slīcēju rokās”, 2011.gada pavasarī tika izveidota biedrība „Latvijas humusvielu ražotāju un patērētāju asociācija” (turpmāk tekstā – LHRPA). Asociācijas darbība ir ieguvusi zināmu popularitāti un atpazīstamību pateicoties šādiem faktoriem:

- 1) humusvielu mēslošanas līdzekļi no kūdras, humusvielu koncentrāti, pateicoties jaunākajiem produktiem un paplašinoties ražotāju lokam, kā arī asociācijas aktivitātēm sabiedrības informēšanā par inovācijām, Latvijā iegūst arvien lielāku popularitāti un jau 2012.gadā šie Latvijas mēslošanas līdzekļi tiek pielietoti Lietuvas, Igaunijas, Polijas un pat Āfrikas kontinenta valsts Ganas lauksaimniecībā;
- 2) LHRPA ir uzņemta Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padomē, LHRPA pateicoties Zemkopības ministrijas atbalstam sekmīgi organizēja Latvijas humusvielu mēslošanas līdzekļu prezentāciju izstādē „AGROBALT 2012” (Kauņa, Lietuvas Republika), LHRPA viedokli par nozares attīstību un tās potenciālo devumu Latvijas lauksaimniecības attīstībai ir uzklusējusi Zemkopības ministrija, ZM Lauksaimniecības departaments, Lauku atbalsta dienests. Šobrīd izkristalizējas nozares tālākās attīstības perspektīvas, kas, protams, prasīs papildus darbu no Latvijas humusvielu produktu, kas iegūti no kūdras, ražotājiem, šeit jāakcentē zinātniskās institūcijas Latvijas humusvielu institūts kapacitātes paaugstināšanās un sadarbības modeļi ar Latvijas un kaimiņvalstu lauksaimniecības zinātniskajiem institūtiem jaunu produktu izstrādē un to praktiskā pielietošanā dažādu kultūraugu augšanas veicināšanai un ražības paaugstināšanai, kas ir virzīts uz sekmīgi ieviesto inovāciju turpmāko attīstību.

Pamatojoties uz iepriekšminēto nozares devums tautsaimniecībā ir skatāms trijās grupās:

- 1) Kūdras ieguves nozare. Šobrīd gandrīz visa Latvijas purvos iegūtā kūdra tiek izmantota substrāta ražošanai lauksaimniecībai un dārzkopībai, no kuras vismaz 95% tiek eksportēta (informācija no Diena.lv, 2012. gada 3.jūlijs) Latvijā šobrīd ir 44 kūdras pārstrādes uzņēmumi, galvenie klienti ir augļu, dārzeņu un puķu lielaudzētāji Eiropā un citviet pasaulē, kas izslimojuši kaiti dārzeņus siltumnīcās audzēt akmens vatē. Nozare Latvijā šobrīd darbojas 44 kūdras ieguves un pārstrādes uzņēmumi. Kūdra tiek iegūta 82 purvos.2011. gadā iegūts 951,93 tūkstoši tonnu kūdras, kas ir par 37% vairāk nekā 2010. gadā. Aptuveni 95% no Latvijā iegūtās kūdras tiek eksportēta. 2010. gadā eksportēta kūdra vairāk nekā 90 miljonu eiro vērtībā. Lielākie kūdras uzņēmumi Pindstrup Latvia, Laflora, Nord Torf, Florabalt uzņēmumu grupa, kurā ietilpst Florabalt, Gargrode, Kūdras enerģija, Strūžānu kūdras fabrika un šogad iegādāta arī Olaines kūdra, Līvānu kūdras fabrika, Misas kūdra;

- 2) Minerālmēsļu un slāpekļa savienojumu ražošanas nozarē saskaņā ar Lursoft datiem ir 14 uzņēmumi, ko kuriem apmēram puse ir saistīta ar humusvielu produktu ražošanu no kūdras, liela daļa ir saistīta ar kūdras substrāta ražošanu. Šī nozare arī lielā mērā ir saistīta ar eksportu, saskaņā ar Latvijas investīciju aģentūras mājas lapā ievietoto informāciju par 2009.-2010.gadu šīs nozares eksports bija 69%;
- 3) Lauksaimniecība šobrīd humusvielu mēslošanas līdzekļu no kūdras ražotājiem ir būtiskākā nozare, kuras attīstību kā vienu no pamatuzdevumiem ir izvirzījuši nozares pārstāvji, jo kāpēc tad mums sava kūdra ir jāeksportē kā kūdras substrāts vai kūdra neapstrādātā veidā, ja balstoties uz Latvijas kūdras iegulu sastāvu var izstrādāt produktu, kas šeit pat Latvijā ar salīdzinoši nelielām izmaksām nodrošina ražīguma stabilitu pieaugumu, izmantojot to bagātību, kas uzkrājusies mūsu zemes dziļēs – kūdrā.

Attīstības tendences nozares uzņēmēji vispirms redz lauksaimniecības attīstībā, vispirms, sākot ar augu ražības sekmēšanu ar organisko produktu pielietošanu, intensīvāk tiek izmantotas vidi saudzējošas un augsnes auglību uzlabojošas lauksaimniecības metodes, protams, ar piemēru kā no kūdras iegūt produktu ar augstu pievienoto vērtību, aktivizējot gan ražotājus, gan zinātniekus Latvijā.

Priekšlikumi nozares attīstībai un LAP pasākumiem, kas būtu jāievieš, lai veicinātu nozares attīstību.

Nozares attīstībai ir nepieciešams informēt lauksaimniekus par labās prakses piemēriem un humusvielu pielietošanas plusiem lauksaimniecībā – kas šādi palielinās visu kultūraugu ražību, jo humusvielas, stimulē augu augšanu, spēcīgas sakņu sistēmas veidošanos un attīstību; sēkļu apstrāde ar humusvielām palielina sēkļu dīgtspēju un veicina dīgšanu, kā arī veicina augu augšanu un attīstību; humusvielu mēslošanas līdzekļu pielietojums ļauj optimizēt minerālmēsļu pielietošanu, jo līdz 30% samazinās minerālmēsļu īpatsvars (balstoties uz humusvielu īpašībām piesaistīt augiem vajadzīgās minerālvielas un pārvēršot tās formā, kā augi visefektīvāk spēj uzņemt minerālmēslus; humusvielu mēslošanas līdzekļi palīdz augiem pārvarēt stresus, kas rodas no biocīdiem, krasām laika izmaiņām (karstuma viļņi robežojas ar aukstuma viļņiem, lietus gāzes, krusa, negaidīts sals un salna).

Nacionālās attīstības plānā 2014.– 2020.gadam būtu precīzāk jādefinē tās prioritātes, kas valsts ilgtermiņa attīstībai spēj dot būtisku ieguldījumu. Humusvielu mēslošanas līdzekļu un identisku organominerālo mēslošanas līdzekļu ražošana no Latvijas kūdras ir tieši viena no tādām, jo šī nozare nodrošina Latvijas zemes dziļu praktiski vienīgās bagātības kūdras racionālu izmantošanu, to padziļināti apstrādājot, iegūstot šķidrās konsistences bioloģiski aktīvu humusvielu koncentrātu, kas nodrošina augsnes auglības, visu kultūraugu augtspējas un ražīguma paaugstināšanos. Nozares attīstība nodrošina inovācijas ne tikai kūdras apstrādē, vai kūdras produktu ražošanā, tā veicina jaunu pieeju lauksaimniecībā, aicinot ar videi draudzīgām metodēm

iegūt augstākas ražas un ekoloģiskus lauksaimniecības produktus, kas ir ļoti būtiski šobrīd, kad lauksaimniecības produktu cenas paaugstinās straujākā tempā kā naftas u.c. izejvielu cenas.				
Saražotās produkcijas apjomi, nozares jauda (tagad un iespējamā). Nozares potenciāla analīze. Izaugsmes iespējas nozarē.	Apraksts	Stirpās puses, Iespējas	Vājās puses, Draudi	Ieteikumi, darāmie darbi
	Nozares potenciāla analīzi apgrūtina šādi aspekti: 1. Vispārējās ekonomiskās darbības klasifikācijā NACE 2. redakcijā joprojām nav atsevišķi izdalīta nozare - humusvielu mēslošanas līdzekļu ražošanas no kūdras; 2. saskaņā ar iepriekšminēto klasifikāciju humusvielu mēslošanas līdzekļu ražošanas no kūdras ražotāji Latvijā, t.sk. asociācijas biedri savu nozari ir iekļāvuši klasē Minerālmēslu un slāpekļa savienojumu ražošana (kods20.15.) , kurā ietilpst arī – dārza humusa ražošana, kurā kūdra ir galvenā sastāvdaļa; – dārza humusa maisījumu ražošana no dabiskās augsnes, smiltīm, māliem un minerāliem. Latvijas humusvielu mēslošanas līdzekļu ražošanas nozare ir inovatīva tā neatbilst Eiropā un pasaulē pazīstamai humusvielu	Saražotās produkcijas apjomu un potenciālo izaugsmi pozitīvi ietekmē šādi faktori: 1.Humusvielu mēslošanas līdzekļi no Latvijas kūdras ir ar augstu bioloģisko aktivitāti un tāpēc ir izmantojami mazākā apjomā kā humusvielu mēslošanas līdzekļi no leonardīta, brūnoglēm un lignīna; 2. Nozares prestižu paaugstina eksporta tirgus palielināšanās gan izplatības ziņā, gan apjomos un saņemtās pozitīvās atsauksmes no šādām valstīm Apvienotā Karaliste, Lietuva, Igaunija, Polija, Gana t.sk. nozares atpazīstamība izstādēs un potenciālo klientu interese	Saražotās produkcijas apjomu un potenciālo izaugsmi negatīvi ietekmē šādi faktori: 1. Mārketings, kurš sadalāms divās daļās: a) eksporta tirgus attīstība, kas minams kā galvenais faktors, lai nozare iegūtu finanšu līdzekļus, kurus ieguldīt zinātniskajiem pētījumiem; b) humusvielu mēslošanas līdzekļu izmantošana Latvijā, kas tikko sāk attīstīties, tas nozīmē, ka šobrīd šie mēslošanas līdzekļi nepamatoti maz tiek pielietoti lauksaimniecībā, kaut pēdējo gadu zinātniskie pētījumi konvencionālajā lauksaimniecībā apliecina ražas paaugstināšanos, kas dažādiem kultūraugiem ir no	Lai uzlabotu situāciju valsts agrārai politikai jābūt orientētai uz videi draudzīgiem produktiem, mēslošanas līdzekļiem, kas iegūti no Latvijas zemes dziļi bagātības tāpēc ir nepieciešams: 1. sekmēt fundamentālos un lietišķos pētījumus balstoties uz valsts un citu Latvijā reģistrēto zinātnisko institūciju bāzes (šeit domāti lauksaimniecisko pētījumu un inženiertehniskie, bioloģijas u.c. saskarīgu nozaru institūti); 2. Latvijas lauksaimniecības attīstības veicināšanai, balstoties uz labās prakses un zinātnisko pētījumu piemēriem, izstrādāt valsts programmu lauksaimniecības nozarē par

	<p>produktu ražošanas nozarei, jo Eiropas Savienībā definēta ir humusvielu ražošana no leonardīta un lignīta (brūnoglēm), kas pēc savas bioloģiskās aktivitātes un īpašībām (arī apstrādes metodēm) ir atšķirīgs produkts. Šobrīd Latvijas humusvielu produktu ražotājus raksturo šāda produkcija – organiskie un organominerālie mēslošanas līdzekļi, humusvielu koncentrāti, kas iegūti no augstvērtīgas Latvijas kūdras. Balstoties uz šobrīd veikto priekšizpēti par nozares attīstības perspektīvu secinām, ka nozares uzņēmumi laika posmā no 2014. – 2020.g.var nodrošināt šādu ražošanas apjomu – 2 500 000 litru gadā.</p>	<p>par šo minerālmēsļu pielietošanu lauksaimniecībā (t.sk. ļoti liela interese bioloģiskajā lauksaimniecībā).</p> <p>3. Humusvielu mēslošanas līdzekļu lietošana konvencionālajā lauksaimniecībā nodrošina šādus rezultātus:</p> <p>3.1. veicina minerālmēsļu, īpaši slāpekļa, pielietošanas samazināšanu, jo palielinās augu spēja šīs barības vielas uzņemt augiem pieejamā formā. Minerālmēsļu pielietošana samazinās līdz 30%;</p> <p>3.2. visu kultūraugu ražību (no 10 līdz 20% un nabadzīgās augsnēs pat līdz 50%) un visu kultūraugu augšanu un attīstību (ieskaitot dekoratīvos augus, ziedus u.c. ar apzaļumošanas jomu saistītie kultūraugi), ko apliecina Latvijas</p>	<p>10 līdz 20%;</p> <p>2. maz fundamentālo un tirgus orientēto pētījumu par humusvielu mēslošanas līdzekļu pielietošanu, iemesls – humusvielu mēslošanas līdzekļi, kas izgatavoti no Latvijas kūdras tirgū ir salīdzinoši īsu laika posmu un nav arī adekvātu pētījumu no tā dēvētajiem "padomju laikiem" pagājušā gadsimta otrajā pusē;</p> <p>3. ES un citu valstu mēslošanas līdzekļu tirgos ir izstrādātas dažādas, galvenokārt birokrātiskas, barjeras, lai aizsargātu savus mēslošanas līdzekļu ražotājus, kas ļoti bieži pat nav saistīts ar to, ka humusvielu mēslošanas līdzekļi no kūdras tajās netiek ražoti, bet arī netieši jebkurš jauns produkts var nest zināmas izmaiņas vietējā tirgū;</p> <p>4. humusvielu mēslošanas</p>	<p>humusvielu mēslošanas līdzekļu pielietošanu;</p> <p>3. izstrādāt mācību programmas, lai agronomiem, dārzkopjiem un lauksaimniekiem būtu adekvātas zināšanas par humusvielu mēslošanas līdzekļu pielietošanu konvencionālajā, integrētajā un bioloģiskajā lauksaimniecībā.</p>
--	---	--	--	--

	<p>Lauksaimniecības zinātniskajās institūcijās veiktie pētījumi;</p> <p>3.3. veicina pesticīdu un fungicīdu pielietošanas samazināšanu, izmantojot humusvielās esošās fungicīdu īpašības;</p> <p>3.4. palielina augu noturību pret sausumu, karstumu, salnām un citiem nelabvēlīgiem augšanas apstākļiem;</p> <p>3.5. augsnē saista smagos metālus un radionukleīdus, neļaujot tiem nokļūt augos un ar lietusūdeņiem nonākt ūdeņos (ezeros, upēs u.c.), tādējādi aizsargā gan vidi, gan kultūraugus un cilvēkus;</p> <p>3.6. veicina antibiotiskām īpašībām apveltīto antropogēno (videi kaitīgo) produktu dezaktivizāciju, samazinot augsnē esošo baktēriju bojāeju;</p> <p>3.7. nodrošina augsnes</p>	<p>līdzekļu strauja izplatība un pielietošanas intensitāte var radīt risku, ka minerālmēsļu ražotāji (jo lietojot humusvielu mēslošanas līdzekļus līdz 30% samazinās minerālmēsļu pielietošanas apjoms) sāks izstrādāt produktus vai veikt citas darbības, lai tirgus apritē humusvielu mēslošanas līdzekļu pielietošana samazinātos.</p>	
--	---	---	--

		<p>struktūras un augsnes fizikāli ķīmisko īpašību uzlabošanu; 3.8.nodrošina noderīgo baktēriju skaitu palielināšanos un stimulē to attīstību augsnē palielinot auglīgo augsnes daļu; 3.9.ar salīdzinoši nelielām izmaksām (t.sk. lauksaimniecības tehnikas pielietošana) palielina augu ražību, būtiski palielinot gala produktu pievienoto vērtību; 3.10. paātrina lauksaimniecības zemju rekultivāciju, kas degradēta no pesticīdu un minerālmēslu nepareizas pielietošanas.</p>		
<p>Konkurētspēja</p>	<p>Latvijas humusvielu produktiem - mēslošanas līdzekļiem, kas izstrādāti no augstvērtīgas Latvijas kūdras, konkurences praktiski nav, jo nav analoģu produktu, izņemot mēslošanas no kūdras ražotos</p>	<p>Konkurētspēju pozitīvi ietekmē: 1. salīdzinoši zemās izmaksas ar konkurentiem gan humusvielu produktu tirgū, gan ķīmisko</p>	<p>Konkurētspēju negatīvi ietekmē šādi faktori: 1. no kūdras iegūts humusvielu mēslošanas līdzeklis noieta tirgū nav plaši pazīstams, vairāk un</p>	<p>Situācijas uzlabošanai vēlamie pasākumi: 1. nepieciešams veikt fundamentālos un lietišķos pētījumus, lai lauksaimnieki un brīvā laika dārzkopji būtu</p>

	<p>mēslošanas līdzekļus, kas tiek ražoti Krievijā un Baltkrievijā. Šeit vispirms ir jāņem vērā ar kādām metodēm tiek apstrādāta kūdra (t.i. kūdras apstrādei pielietotās ražošanas iekārtas un tehnoloģijas), kas nosaka mēslošanas līdzekļu bioloģisko aktivitāti. Zināmu ietekmi uz konkurētspēju gan pozitīvi, gan negatīvi var ietekmēt tas, ka lauksaimniekiem ir ilgstoša pieredze ķīmisko un organisko mēslošanas līdzekļu pielietošanā, līdz ar to ir gan ļoti liela interese par šiem mēslošanas līdzekļiem, vai arī nogaidoša, vispirms, kaimiņa atsauksmes, tad arī lēmums par humusvielu mēslošanas līdzekļu izmantošanu savā saimniecībā.</p>	<p>mēslošanas līdzekļu tirgū. Latvijas humusvielu mēslošanas līdzekļu izmaksas, saskaņā ar LHRPA veiktiem mārketinga pētījumiem, viena hektāra apstrādei nepārsniedz 2 latus. Pamatojums - Latvijā ražotie humusvielu mēslošanas līdzekļi, pateicoties bioloģiskajai aktivitātei ir jālieto atšķaidīti ar ūdeni – profesionāliem preparātiem ir šādas proporcijas no 1:800 un tie ir lietojami vienlaicīgi ar citiem mēslošanas vai augu aizsardzības līdzekļiem; 2. no kūdras iegūto humusvielu mēslošanas līdzekļu bioloģiskā efektivitāte, sekmējot visu kultūraugu augšanu un attīstību, kas summējas ražības pieaugumā, augiem izveidojas spēcīga noturība</p>	<p>sekmīgi ir zināma kūdras substrāta pielietošana, kas šobrīd ir ļoti labi attīstīta tirgus niša; 2. ļoti attīstīts ir ķīmisko mēslošanas līdzekļu tirgus, kam ir arī plaša atpazīstamība un ilgstoša pieredze 20.gadsimtā, kā arī šo mēslošanas līdzekļu ražotāju daudz pārākā kapacitāte reklāmas un mārketinga pasākumu organizēšanai. Klasisks piemērs, kūdras humusvielu mēslošanas līdzekļi nav iekļauti ES Bioloģiskās lauksaimniecības regulā Nr.889/2008.</p>	<p>informētāki par humusvielu produktu pielietošanas labās prakses piemēriem un gūtu informāciju par šo mēslošanas līdzekļu pielietošanu dažādu kultūraugu audzēšanai, ražības sekmēšanai; 2. balstoties uz pētījumiem izstrādāt praktiskās pielietošanas rekomendācijas lauksaimniekiem par to kā humusvielu mēslošanas līdzekļus un kādā kārtībā pielietot kopā ar ķīmiskajiem mēslošanas līdzekļiem u.c. preparātiem (t.sk. norādot konkrētas dozas konkrētos gadījumos, par sagaidāmajiem rezultātiem un iespējamiem riskiem).</p>
--	--	---	---	--

		<p>pret dažādiem augu stresiem un slimībām, tiem veidojas aizsardzība pret sēnīšu slimībām, augsnē saista smagos metālus un radionukleīdus, neļaujot tiem nokļūt augos un ar lietussūdeņiem nonākt ūdeņos (ezeros, upēs u.c.), tādējādi aizsargā gan vidi, gan kultūraugus un cilvēkus.</p>		
<p>Sagādes tirgus un patēriņa tirgus analīze</p>	<p>Sagādes tirgus Latvijā ir brīvi pieejams, jo Latvijā ir 0,4% no kūdras iegulām pasaulē. Patēriņa tirgus potenciāls ir ļoti plašs un tas palielināsies, jo strauji pieaug lauksaimniecības produkcijas tirgus cenas un krasās klimata pārmaiņas (pārmērīgi lieli karstuma viļņi un ilgstošas lietussūznes, kas skar visus kontinentus), tāpēc palielinās bioloģiski aktīvu un efektīvu mēslošanas līdzekļu nozīmīgums, ņemot vērā arī to, ka humusvielu mēslošanas līdzekļu pielietošana</p>	<p>Pozitīvie aspekti izejvielu tirgū/pārdošanas tirgos: 1. Latvijā ir pietiekoši lielas kūdras iegulas (~ 0,4% no pasaules krājumiem, izmantoti Latvijas Kūdras ražotāju asociācijas mājas lapā publicētie dati) 2. pieprasījums pēc bioloģiski aktīva organiskā mēslojuma un organominerālā mēslojuma pieaug un, jo aizvien palielinoties labās prakses piemēriem, palielinās</p>	<p>Negatīvi aspekti izejvielu tirgū/pārdošanas tirgos: 1. Latvijas šobrīd pietiekoši lielās kūdras iegulas ir resurss, kurš var izsīkt tikpat strauji kā tas apzināts. To apliecina Rietumeiropas valstu pieredze izlietojot kūdru iepriekšējos gados. Pieaugot kūdras substrāta eksporta apjoma kūdras iegulas strauji samazināsies; 2. kūdras ieguve var atstāt iespaidu uz vides attīstību, biotopiem u. tt., kā rezultātā</p>	<p>Situācijas uzlabošanai vēlamie pasākumi: 1. valsts politika par zemes dziļi izmantošanu nepieciešams veidot tā, lai, vispirms, sekmētu produktu ar augstu pievienoto vērtību ražošanu, piemēram, lai kūdra, kas praktiski vienīgā zemes dziļi bagātība Latvijā būtu izmantojama ilgtspējīgi, nodrošinot adekvātu devumu valsts izaugsmei ilgtermiņā; 2. valsts politikai lauksaimniecībā ir</p>

	<p>lauksaimniecībā prasa nelielus finanšu līdzekļus, salīdzinājumā ar ķīmiskajiem mēslošanas līdzekļiem. Pasaulē aizvien lielāku popularitāti iegūst ekoloģiskie lauksaimniecības produkti un no kūdras iegūtie humusvielu mēslošanas līdzekļi ir viens no mēslošanas līdzekļiem, kas spēj nodrošināt videi draudzīgu l/s zemes, dārzu un siltumnīcu apsaimniekošanu nodrošinot augstu ražību un produkcijas kvalitāti, ieskaitot garšas īpašības.</p>	<p>produkta atpazīstamība (šeit ir runa par humusvielu koncentrātiem no kūdras); 3.humusvielu preparāti ir viegli un ērti lietojami, tiem nav negatīva ietekme uz kultūraugiem un tie ļoti labi lietojami ar citiem mēslošanas līdzekļiem uzrādot ļoti labus rezultātus augu ražības palielināšanai, kā arī samazinot pesticīdiem un citu ķīmisko augu aizsardzības negatīvo ietekmi uz augiem; 4.kūdras humusvielu preparātiem ir zemas izmaksas salīdzinot ar analogiem preparātiem, jo humusvielu iegūšanas process neprasa lielus ieguldījumus ražošanas tehnoloģijā.</p>	<p>jauna Eiropas regula var liegt izmantot kūdras resursus; 3. ilgtermiņā samazinoties dažādu kultūru ražībai lauksaimnieki var pievērsties videi nedraudzīgākām metodēm un pielietot ķīmiskos mēslošanas līdzekļus, lai ar strauji kāpinātu ražīgumu sekmētu peļņu, vai arī spētu nodrošināt iedzīvotājus ar pārtiku.</p>	<p>jānodrošina un jāsekmē organisko un organominerālo mēslošanas līdzekļu pielietošana balstoties uz šo mēslošanas līdzekļu finansiālajiem plusiem lauksaimniecībā (mazāki izdevumi mēslošanas līdzekļu iegādei, augstākas ražas, augi ir noturīgāki pret klimatisko laika apstākļu un dažādu augu aizsardzības preparātu radītajiem stresiem) un arī videi draudzīgas saimniekošanas pamatprincipiem. Te ir jāņem vērā, ka no kūdras izstrādātie humusvielu mēslošanas līdzekļi saglabā un attīsta kultūraugos labās garšas īpašības.</p>
<p>Resursi, līdzekļi, cilvēki, nodarbinātība, zeme, enerģija. Resursu izmaksas.</p>	<p>Nozares attīstībai būtiskākie resursi ir lauksaimniecības zemes īpatsvars, lauksaimnieki, dārzkopji un lauksaimniecības u.c. kultūraugu</p>	<p>Pozitīvie aspekti resursu pieejamībā, cenās, cilvēkresursos: 1. pamata resursi – kūdra,</p>	<p>Negatīvie aspekti resursu pieejamībā, cenās, cilvēkresursos: 1. šobrīd trūkst speciālistu ar</p>	<p>Lai uzlabotu situāciju nepieciešams: 1. Latvijas Lauksaimniecības Universitātē u.c.</p>

	<p>audzētāji, tātad humusvielu preparātu lietotāji. Pamatojums – kūdras iegulu bagātības Latvijā ir pietiekoši lielas, lai līdz ar šodienas apguves jaudām nozare varētu eksistēt un attīstīties lielāku laika posmu kā plānošanas periods. Pārējie nozares attīstībai nepieciešamie resursi ir ūdens un elektroenerģija, kas nepieciešama homogenizācijas, kavitācijas, dekantēšanas un fasēšanas procesu nodrošināšanai, kā arī ražošanas telpu uzturēšanai u.c. ar ražošanas procesiem saistītas aktivitātes. Darbaspēks nozares attīstībai ir pieejams jautājumā, kas attiecas uz humusvielu preparātu ražošanu, šobrīd ir grūtāk ar speciālistu izglītošanu, kuri spēj adekvāti pielietot humusvielu preparātus lauksaimniecībā, dārzkopībā, augļkopībā, vides aizsardzībā, mežkopībā.</p>	<p>pateicoties lielam kūdras pārstrādes uzņēmumu īpatsvaram, ir pieejami un to kvalitāte atbilstoša humusvielu mēslošanas līdzekļu ražošanas tehnoloģiskajām prasībām; 2. kūdras cenas, neskatoties uz kūdras eksporta strauju pieaugumu, šobrīd ir adekvātas un humusvielu ražošanas nozares uzņēmumi nav saskārušies ar spēju cenu kāpumu; 3. darbaspēks pateicoties Latvijas Universitātei un Rīgas tehniskai universitātei ir pieejams šādās jomās: laboratorijas darbinieki un inženiertehniskais personāls.</p>	<p>profesionālo izglītību, kā arī netiek sagatavoti speciālisti ar specifiskāciju kūdras padziļinātas apstrādes jomā un mikrobioloģijā, kas šobrīd un tuvākajā nākotnē nepieciešami nozares attīstībai perspektīvu zinātnisko pētījumu veikšanai; 2. šobrīd trūkst speciālistu lauksaimniecībā ar specifiskām zināšanām, piemēram, agronomijā, lai lauksaimniecībā efektīvāk pielietotu inovācijas, kas paaugstina ražīgumu un veicina videi draudzīgāku saimniekošanu; 3. elektroenerģijas un citu resursu (ūdens, siltumapgāde, komunālie pakalpojumi), kā arī loģistikas pakalpojumu cenas ir ar tendenci palielināties, kas zināmā mērā var kāpināt humusvielu mēslošanas līdzekļu cenas,</p>	<p>profesionālās izglītības mācību iestādēs ieviest programmas, kurās padziļināti apgūst humusvielu preparātu pielietošanu lauksaimniecībā – sākot ar sēklu pirmsapstrādi un tā pielietošanu dažādās augu attīstības stadijās, t.sk. kopā ar citiem mēslošanas un augu aizsardzības līdzekļiem, augu augšanas un attīstības sekmēšanai, augsnes auglības uzlabošanā, lai nodrošinātu vienlīdz labus rezultātus augu ražībā un ražās kvalitātē (garšas īpašības, cietes īpatsvars, olbaltumvielu sastāvs u.tt.); 2. augstskolās pievērst uzmanību programmām, kurās padziļināti apgūst zināšanas par humusvielu preparātu un identisku produktu izstrādes metodēm un šo organisko produktu pielietošanas iespējām</p>
--	--	---	---	---

<p>Pieredze, zināšanas, informācija, izglītība.</p>			<p>tomēr jāatzīmē, ka šie cenu kāpumi ir attiecināmi uz visām nozarēm.</p>	<p>(pamatojums – Latvijas inženiertehniskajiem speciālistiem, mikrobiologiem, ķīmiķiem u.c. saistošo nozaru zinātniekiem nepieciešams pievērsties Latvijas zemes dzīļu izmantošanas iespējām, lai izstrādātu konkurētspējīgus produktus ar augstu pievienoto vērtību).</p>
	<p>Latvijā ir izveidots Latvijas humusvielu institūts, šobrīd ir vienīgā mums zinātniskā institūcija Eiropas Savienībā, kas sistemātiski veic zinātniskos pētījumus inovatīvu humusvielu preparātu/produktu izstrādei no augstvērtīgas kūdras (mūsu gadījumā Latvijas kūdra). Latvijā ir augsts zinātniskais potenciāls, kurš augsti novērtēts IHCC (Vispasaules Humusvielu Asociācija) konferencēs u.c. humusvielu nozares zinātnieku un ražotāju pasākumos. Latvijas humusvielu ražotāji veic</p>	<p>Pozitīvie aspekti informācija pieejamībā nozarē, datu pieejamībā: 1. Latvijā no 2011.gada rudens ir Latvijas humusvielu institūts, kas ne tikai sistemātiski veic zinātniskos pētījumus inovatīvu humusvielu preparātu/produktu izstrādei no augstvērtīgas Latvijas kūdras, bet arī sniedz informāciju nozares speciālistiem, lauksaimniekiem u.c. interesentiem, t.sk. saskaņā</p>	<p>Negatīvie aspekti vairāk ir saistīti ar to, ka Latvijas humusvielu ražošanas no kūdras nozare ir jauna un līdz ar to nav izveidojusies informatīvā bāze par nozari (t.sk. pieredzi, zināšanām, izglītību), šķēršļi ir šādos aspektos: 1. ES regulās par mēslošanas līdzekļiem šāda nozare nav iekļauta, līdz ar to Latvijas normatīvie akti šādu nozari saskata tikai tādā šķērsgrizumā, ka tā neveic</p>	<p>Situācijas uzlabošanai ieteicams atjaunot vai ieviest ES struktūrfondu finansējumu šādās jomās: 1. inovatīvu mācību programmu izstrādei un pilotprogrammu realizēšanai šo programmu efektivitātes uzlabošanai, piemēram, par inovatīvām lauksaimniecības metodēm; kūdras padziļinātas apstrādes metodes u.c.; 2. strādājošo kvalifikācijas celšanai, kur projektus var iesniegt katrs prasībām</p>

	<p>lielu darbu dažādās izstādēs un starptautiskajās tirdzniecības misijās, lai dažādus lauksaimniecības un vides aizsardzības speciālistus iepazīstinātu ar inovācijām, kas radušās pateicoties Latvijas kūdras pārstrādei ar kavitācijas metodēm.</p>	<p>ar Zinātnes likumu iesniedz publisko gada pārskatu; 2. jauna informācija ir pieejama izstādēs, informatīvos semināros, tirdzniecības misijās, kas pamatos orientēta uz humusvielu mēslošanas līdzekļu pielietošanu; 3. tiek izmantotas IT nozares priekšrocības, mājas lapas, reklāmas kampaņas u.c.; 4. nozares uzņēmumi plaši izmanto plašsaziņas līdzekļus (gan finanšu resursu ietvaros), sniedz preses relīzes. 5. LHRPA ir LOSP (Lauksaimniecības organizāciju sadarbības padome) biedrs, kas atvieglo informācijas apmaiņu ar Latvijas lauksaimniekiem un palīdz LHRPA piedalīties dažādās aktivitātēs, kuras organizē LOSP, Zemkopības</p>	<p>darbības, kas ir pretrunā attiecīgajām ES regulām; 2. NACE klasifikatorā nozare nav iekļauta un tāpēc humusvielu produktu no kūdras ražotāji sevi ir spiesti "ielīmēt" citās nozarēs, kas nav pretrunā ar klasifikatorā definētajām darbībām. Kā sekas problēmām klasifikācijā ir datu iesniegšana Statistikas pārvaldē, kas noved pie tā, ka 100% datu apzināšana par nozares attīstību nav iespējama. Tas nākotnē (2014.-2020.g. plānošanas periodā) varēs radīt arī šķēršļus saņemt atbalstu no ES struktūrfondiem un valsts budžeta programmām. 3. Humusvielu mēslošanas līdzekļi no kūdras tiek iekļauti kategorijā – Netipiski mēslošanas līdzekļi, kas kavē nozares plašāku attīstību sniedzot būtisku ieguldījumu Latvijas</p>	<p>atbilstošais komersants vai nozaru asociācija, ar piezīmi, ka tiek vienkāršota asociāciju atlase, samazinot tās biedru, komersantu gada kopējā apgrozījuma summu, kas šobrīd ierobežoja gandrīz visu asociāciju iespējas; 3. tirgus orientētiem un fundamentāliem pētījumiem.</p>
--	--	---	---	--

		<p>ministrija un Zemkopības ministrijas struktūrvienības.</p>	<p>lauksaimniecības attīstībā, jo nozares produktiem, kas tiek ražoti Latvijā un no vietējiem resursiem, neskatoties uz neskaitāmajām šo humusvielu produktu labajām īpašībām, nākas atrasties vienā grupā ar citās valstīs un citādām metodēm ražotiem produktiem, kam ir citām mikrobioloģiskām īpašībām un citas lietošanas metodes/intensitāte.</p>	
<p>Finanšu pieejamība, peļņas iespējas nozarē. (atbalsts, kredīti)</p>	<p>Nozares finanšu attīstību ietekmē šādi faktori: - nozares uzņēmumiem būtiski finanšu līdzekļi ir jāiegulda pētījumos, lai no kūdras izstrādātu inovatīvus humusvielu mēslošanas līdzekļus un, lai lauksaimniekus u.c. mēslošanas līdzekļu lietotājus iepazīstinātu ar šo līdzekļu lietošanu dažādās augsnēs un dažādiem kultūraugiem, arī kopā ar citiem mēslošanas līdzekļiem un labās prakses piemēriem;</p>	<p>Latvijā nozares finanšu pieejamību regulē: 1. uzņēmuma īpašnieku pieejamo finanšu līdzekļu apjoms, kas saistīts ar jaunu produktu izstrādi, pētījumiem, ārējo tirgus apgūšanu; 2. uzņēmuma iespējas piesaistīt investoru/us; 3. iespējas iesaistīties ES struktūrfondu vai citu valstu finanšu palīdzības projektos</p>	<p>Galvenie draudi: 1. ES finansējums tiek novirzīts citām lauksaimniecības attīstību sekmējošām nozarēm (šis risks ir vairāk politisks, nevis praktisks); 2. humusvielu mēslošanas līdzekļu realizācijas eksporta tirgus nespēj attīstīties, vai arī attīstība kavējas, jo potenciālo noieta tirgus valstīs ir radīti birokrātisko</p>	<p>Lai uzlabotu situāciju ieteicams izstrādāt aktīvāku valsts atbalsta politiku nodokļu jomā, piemēram, Latvijā ražotos produktus ar augstu pievienoto vērtību valsts lauksaimniecības attīstības sekmēšanai apliek ar mazāku PVN, kā tas tiek ES valstīs tiek veikts gan pārtikas, gan lauksaimniecības jomās. No Latvijas kūdras izstrādātie</p>

	<p>- nozares uzņēmumiem lieli ieguldījumi ir jāiegulda eksporta tirgus izveidē u.c. mārketinga aktivitātēs;</p> <p>- nozare Baltijas valstīs un praktiski Eiropas Savienībā ir atkarīga no lauksaimniecībai raksturīgās sezonālītātes.</p>	<p>(individuāli sagatavojot projektu vai iesaistīties konsorciā vai arī pašiem veidojot konsorciju ar citu valstu zinātniskām institūcijām un uzņēmumiem);</p> <p>4. iespējas saņemt valsts budžeta finanšu atbalstu dažādiem reprezentatīviem pasākumiem; reklāmas iespējām ārvalstu tirgos; sadarbībai ar citiem komersantiem un zinātniskām institūcijām; nozares attīstības projektiem.</p>	<p>šķēršļi, kas prasa papildus finanšu resursus un pacietību;</p> <p>3. iespējama nākošā pasaules ekonomiskā krīze, kas būtiski bremzēs Latvijas un pārējo valstu attīstību.</p>	<p>humusvielu mēslošanas līdzekļi šādi būtu pieejamāki Latvijas lauksaimniekiem un rezultātā Latvijas tirgū būtu vairāk videi draudzīgāku un ekoloģisku l/s produktu, jo šobrīd visi nav un 100% arī nebūs gatavi strādāt tikai ar bioloģiskās lauksaimniecības metodēm. Jāpiezīmē, ka no Latvijas kūdras iegūtiem organiskajiem humusvielu mēslošanas līdzekļiem ir visas bioloģisko mēslošanas līdzekļu pazīmes. Tikai šis līdzeklis joprojām nav iekļauts attiecīgajā ES regulā.</p>
Loģistika/ Mārketingis	<p>Mārketinga aktivitātes Latvijā ir saistītas ar vairumtirgotājiem un mazumtirgotājiem, kā arī tiek balstītas uz labās prakses piemēriem (piemēram, zinātnisko institūciju pētījumi), jo lauksaimniekiem visvairāk interesē piemēri, kas ir saistīti ar praksi. Loģistikā vienīgais šķērslis ir</p>	<p>Stiprās puses un iespējas mārketinga jautājumā un loģistikā:</p> <p>1. nozares uzņēmumiem ir pieredze veidot uzņēmuma mārketinga aktivitātes no „nulles” un tie ir ieguvuši pieredzi attīstot mārketinga aktivitātes Latvijā, ES</p>	<p>Draudi tuvākajā laika posmā:</p> <p>1. Neveidojas pozitīva komunikācija ar lauksaimniekiem un lauksaimniecības speciālistiem, ko var iespaidot ķīmisko mēslošanas līdzekļu nozares</p>	<p>Lai uzlabotu situāciju valstij jāpilsnveido ES struktūrfondu aktivitātes, piemēram, Latvijas uzņēmēju ārējā tirgus apgūšanas aktivitātes, lai komersanti varētu rast jaunas pieejas mārketinga attīstīšanā dažādos reģionos, kas aprobežojas ne tikai ar</p>

	<p>produktu reģistrēšana, kas var prasīt gadu un ilgāku laiku dažādām analīzēm.</p>	<p>valstīs un tādos realizācijas tirgos kā Āzijas un Āfrikas kontinenti; 2. tiek attīstīti zinātniskie pētījumi par humusvielu pielietošanu lauksaimniecībā, kas nākotnē uz labos Latvijas u.c. valstu lauksaimniecības speciālistu informētību par humusvielu mēslošanas līdzekļu praktisko pielietošanu un sagaidāmajiem rezultātiem.</p>	<p>veiksmīgā reklāma, zinātnisko institūciju un atsevišķu sabiedrībā pazīstamu zinātnieku dažādu apstākļu radīta pretreakcija pret humusvielu mēslošanas līdzekļu no kūdras aktīvai ienākšanai Latvijas lauksaimniecībā; 2. eksporta tirgus neattīstās iepriekšminēto iemeslu un birokrātisko šķēršļu dēļ (bremzējas mārketinga un loģistika); 3. Pasaulē ekonomiskā krīze atkarojas tuvākajos gados un recesijas sekas bremzē inovāciju ieviešanu lauksaimniecībā.</p>	<p>dalību izstādēs, tirdzniecības misijās vai kontaktbiržās (pēdējās 2 aktivitātes, saskaņā ar izveidotajiem nosacījumiem, ir iespējams apgūt tikai šauram komersantu lokam).</p>
<p>Jauninājumi/ inovācijas</p>	<p>Šobrīd vairāk kā 90% no ieguldījuma humusvielu mēslošanas līdzekļu izstrādē un ražošanā ir saistīti ar inovācijām. Pamatojums: 1. humusvielu mēslošanas līdzekļu ražošanas iekārtas pamatos tiek izstrādātas balstoties uz Latvijas</p>	<p>Iespējas inovācijām nozarē: 1. lauksaimnieki pārvar aizspriedumus un psiholoģiskās barjeras, kas kavē humusvielu mēslošanas līdzekļu 2. humusvielu mēslošanas līdzekļi vienlīdz intensīvi,</p>	<p>Draudi inovācijām nozarē: 1. valsts institūcijas nenovērtē nozares perspektīvas un neparedz finanšu ieguldījumus fundamentālajiem un tirgus orientētiem pētījumiem par inovatīvu humusvielu</p>	<p>Lai uzlabotu situāciju valstij jāpilnveido ES struktūrfondu aktivitātes: 1. ELFLA līdzfinansējums lauksaimniekiem, kuri apgūst jaunas un videi draudzīgas lauksaimniecības metodes;</p>

	<p>zinātnieku un inženiertehnisko speciālistu izgudrojumiem, jo šobrīd tirgū netiek piedāvātas ražošanas iekārtas padziļinātai kūdras apstrādei, piemēram, ražošanas iekārtas humusvielu kavitācijas procesu nodrošināšanai;</p> <p>2. humusvielu mēslošanas līdzekļi tiek ražoti balstoties uz zinātnieki izstrādātām unikālām ražošanas tehnoloģijām, jo šobrīd nekur netiek sagatavoti un apmācīti speciālisti, kuri pārzina tādas jomas kā kūdras estrahēšana un humusvielu kavitācija utt.</p>	<p>pateicoties to pozitīvajiem rezultātiem/īpašībām visu kultūraugu dažādos audzēšanas etapos, kā arī salīdzinoši zemajām lietošanas izmaksām un tam, ka pateicoties humusvielu mēslošanas līdzekļu ieguldījumam saražotās lauksaimniecības produkcijas pievienotās vērtības būtiskā kāpināšanā, šie mēslošanas līdzekļi intensīvi tiek pielietoti bioloģiskajā un konvencionālajā lauksaimniecībā.</p> <p>3. ir izstrādātas rekomendācijas un pielietošanas instrukcijas par humusvielu mēslošanas līdzekļu pielietošanu maisījumos ar ķīmiskajiem u.c. mēslošanas un augu aizsardzības līdzekļiem, kas nodrošina augstu ražību visiem kultūraugiem un augu noturību pret strauju</p>	<p>produktu izstrādi un par humusvielu produktu pielietošanu lauksaimniecībā, veterinārijā, vides aizsardzībā u.tt.</p> <p>2. Eiropas Savienības dokumentos, regulās, piemēram, Bioloģiskās lauksaimniecības regula, neskatoties uz iesniegtajiem dokumentiem un zinātniskajiem pētījumiem netiek iekļauti no kūdras izstrādāti humusvielu produkti, dodot priekšroku kūdras substrātiem.</p> <p>3. Latvijas un galvenokārt ES "veco" zemju lauksaimnieku un zemnieku nevēlēšanās pieņemt un pārņemt labās prakses piemērus no zinātniskajām institūcijām, turpinot strādāt ar tradicionālajām metodēm vai uz ķīmisko mēslošanas līdzekļu dominanti atbalstošu konvenciālo lauksaimniecību.</p>	<p>2. ELFLA finansējums apmācībām par mēslošanas līdzekļu pielietošanu un sagaidāmajiem rezultātiem;</p> <p>3. ESF, ERAF līdzfinansējums zinātnei tirgus orientēto pētījumu veikšanai;</p> <p>4. ESF, ERAF līdzfinansējums videi draudzīgu inovatīvo produktu izstrādei un ieviešanai ražošanā.</p> <p>5. ESF, ERAF finansējums augstākai profesionālai un vidējai profesionālai izglītībai, lai papildinātu mācību programmas ar apmācību nozarēs kas ir būtiskas tautsaimniecībai, mūsu gadījumā lauksaimniecībai.</p> <p>6. valsts budžeta finansējums jāvirza uz nozarēm, kas spēj ilgtermiņā nodrošināt Latvijas atpazīstamību kā pasaules zaļākā valsts un nozare, kas sekmē kūdras</p>
--	---	--	---	---

<p>Atrašanās vieta, ģeogrāfiskais aspekts, izvietojums teritorijā</p>		<p>klīmatisko pārmaiņu un dažādu citu faktoru stresiem.</p> <p>4. humusvielu mēslošanas līdzekļu ražotāji nodrošina lauksaimniekus u.c. interesentus ar inovatīviem mēslošanas līdzekļiem, kas ir piemēroti populārākajām augu kultūrām Latvijā (kā, piemēram, Latvijas humusvielu institūta 2012.g. izstrādātie organominerālie mēslošanas līdzekļi - tomātiem, skujeņiem)</p>		<p>racionālu ieguvu, apstrādi un gala produkta lietošanu, lai nodrošinātu videi draudzīgu lauksaimniecību, vides rekultivāciju un aizsardzību ir viena no tām, kas atbilst šādiem parametriem.</p>
	<p>Humusvielu mēslošanas līdzekļi tiek ražoti visā Latvijas teritorijā, izmantojot kūdras no dažādām kūdras ieguves vietām Latvijā. Ģeogrāfiskais aspekts neietekmē šo mēslošanas līdzekļu izplatīšanu Latvijā un kaimiņvalstīs.</p>	<p>Nozares attīstību ražošanas vietu izvietojums neietekmē, jo humusvielu mēslošanas līdzekļi ir humusvielu koncentrāti, kurus lieto atšķaidot (piemēram, 1 ha graudaugu vienreizējai smidzināšanai lieto 100 g. koncentrāta, kuru pirms lietošanas izšķīdina 200 litros ūdens) tikai pirms smidzināšanas,</p>	<p>Vienīgais drauds atrašanās vietas un ģeogrāfiskajā kontekstā var būt šāds: visas kūdras iegulas nopērk īpašnieki, kuri vēlas kūdras pārdot tikai kā substrātu, kas šobrīd un laikā līdz 2020.gadam ir nereāls drauds. Pie drauda vēl var pieskaitīt kvalificēta darbaspēka trūkumu reģionā - inženieri, ķīmiķi un</p>	<p>Situācijas uzlabošanai, gadījumā ja nozares attīstības tempi palielināsies tikpat strauji kā pēdējo divu gadu laikā, jāpilnveido mācību programmas šādās specialitātēs - inženiertehniskajās, ķīmijas, mikrobioloģijas un lauksaimniecības (akcentējot agronomu profesiju).</p>

		<p>tāpēc to pārvadāšana pa Latviju vai Baltijas valstīm būtiski neiespaido nozares attīstību, tas pats ir attiecināms uz izejvielu resursu – kūdras transportēšanu.</p>	<p>mikrobiologi. Šo draudu mazina Latvijas augstākās izglītības mācību iestāžu pietiekošā kapacitāte atbilstoši izglītotu speciālistu sagatavošanā.</p>	
<p>Pašizmaksa, Cena, kvalitāte</p>	<p>Humusvielu mēslošanas līdzekļu pašizmaksa galvenokārt ir atkarīga no zinātnisko pētījumu izmaksām, kas ir ļoti darbietilpīgi un arī prasa lielus finanšu ieguldījumus, daudz mazāka ietekme uz izmaksām ir no enerģijas līdzekļu, elektroenerģijas cenām. Kūdras cenas ir stabilas ar tendenci palielināties, identiski tas ir ūdens piegādi uz rūpnieciskajiem objektiem. Palielinās transporta un loģistikas izmaksas, kas nozares attīstībā, dažiem uzņēmējiem liek domāt par realizācijas cenu paaugstināšanu. Nozares uzņēmumu cena ir viena no zemākajām visā mēslošanas līdzekļu nozarē, ja neskaita uzņēmumus, kas ražo šādus produktus trešajās valstīs,</p>	<p>Pozitīvas tendences un iespējas tuvākajā nākotnē: 1. pašizmaksas cenas spēš saglabāt līdzšinējo līmeni un samazināsies, ja būtiski palielināsies eksporta apjoms un humusvielu mēslošanas līdzekļu pielietojams Latvijas lauksaimniecībā, jo vairāki ražošanas uzņēmumi ir spiesti strādāt sezonāli, vai arī ar nepilnu jaudu, kā arī loģistikas un transporta izdevumi uz vienu vienību būs adekvātāki pie lielāka apjoma. 2. nozares asociācijas mērķis ir aizsargāt Latvijas tirgu no nekvalitatīviem</p>	<p>Negatīvas tendences un draudi tuvākajā nākotnē: 1. zemas kvalitātes humusvielu produktu ekspansija no Krievijas un Baltkrievijas, kas bieži neatbilst tiem solījumiem, kas izlasāmi uz produktu etiķetēm, līdz ar to kropļo patērētāju uztveri par humusvielu mēslošanas līdzekļiem; 2. iespējams, ka minerālmēslu ražotāji spēš izstrādāt bioloģiski vēl efektīvākus un videi draudzīgākus ķīmiskos mēslošanas līdzekļus.</p>	<p>Lai uzlabotu situāciju valstij jāpilnveido sadarbība ar NVO sektoru un nozaru asociācijām. Šobrīd ir virkne nozaru, kas saņem valsts atbalstu un spēš kontrolēt tirgus attīstību un patērētāju aizsardzību pret nekvalitatīviem pakalpojumiem un produktiem, tāpēc arī LHRPA saskaņā ar statūtos nospraustajiem mērķiem vēlas aktīvāk iesaistīties ar nozari saistītajos jautājumos, kurus risina Zemkopības ministrija, Vides un reģionālās attīstības ministrija, Izglītības un Zinātnes ministrija,</p>

	<p>piemēram, humusvielu koncentrāts tiek iegūts vienkārši sasmalcinot kūdru, tātad produkts satur sausu, kas aizdambē smidzināmās iekārtas.</p> <p>Kvalitātes standarti nesamazināsies, tiem, pateicoties jaunu uzņēmumu ienākšanai un inovatīviem izgudrojumiem, ir tendence paaugstināties.</p>	<p>humusvielu produktiem un sekmēt humusvielu mēslošanas līdzekļu no kūdras ražošanu un pielietošanu, tāpēc līdz ar nozares biedru, LOSEP u.c. NVO sektora biedru un valsts institūciju (galvenokārt Zemkopības Ministrija) palīdzību un sadarbību līdz 2020.g. nozares mērķi tiks īstenoti un Latvijas lauksaimnieki saņems augstas kvalitātes produktus ar adekvātu cenu, kas garantēs augstu ražību visiem kultūraugiem.</p>		<p>Ekonomikas ministrija un Finanšu ministrija</p>
<p>Sertifikācija, pārbaudes, licences Pārbaudes un uzraudzība</p>	<p>Humusvielu mēslošanas līdzekļiem, kas tiek ražoti no kūdras, ir jāiziet nepieciešamās pārbaudes saskaņā ar ES regulām un Latvijas Republikas normatīvo aktu prasībām. Šīs prasības ir vienādas pret visiem identiskiem produktu ražotājiem un piegādātājiem Latvijā, kas nozares pārstāvjus apmierina. Tieši to pašu var attiecināta uz pārbaudēm un</p>	<p>Pozitīvas tendences un iespējas tuvākajā nākotnē: 1. asociācija balstoties uz Zemkopības Ministrijas Lauksaimniecības departamenta darba grupas ierosinājumiem gatavo nepieciešamos dokumentus IHCC, lai šī starptautiskā humusvielu asociācija</p>	<p>Negatīvas tendences un draudi tuvākajā nākotnē: ES valstīs ķīmisko minerālmēslu nozares lobiji spēj ilgstoši bloķēt jebkuru humusvielu mēslošanas līdzekļu izdalīšanu kā atsevišķu minerālmēslu nozari un šo mēslošanas līdzekļu atzīšanu par</p>	<p>Lai uzlabotu situāciju ieteicams daļu no valsts institūcijām deleģētajām funkcijām uzticēt izpildīt NVO sektoram, ja NVO ir nodrošināta ar atbilstošu aprīkojumu un speciālistiem. Sertifikācijas un licencēšanas kontrole ir valsts institūciju funkcija, tehniskie darbi,</p>

	<p>uzraudzību, kuru veic Valsts Augu Aizsardzības dienests. Valsts Augu Aizsardzības dienesta darbu nozares attīstības kontekstā var definēt – pienākumu izpilde ir toleranta un profesionāla, kas sekmē nozares attīstību un palīdz nozares uzņēmumiem neiegrīb pašpārlicinātībā.</p>	<p>iesniegtu priekšlikumus ES komisijās, kas atbildīgas par izmaiņām/grozījumiem ES Regulās par mēslošanas līdzekļiem un bioloģisko lauksaimniecību, kā rezultātā būs iespējams definēt noteiktas prasības un noteikumus attiecībā uz humusvielu mēslošanas līdzekļiem, kuri iegūti no kūdras.</p> <p>2. asociācija, kas izveidota 2011.g. pavasarī, jau ir saņēmusi pozitīvas atsauksmes no Zemkopības Ministrijas un tās institūcijām, kas sekmē dažādu sadarbības formu izveidē, lai ar labās prakses piemēriem un noteiktiem rīcības modeļiem varētu sniegt ieguldījumu lauksaimniecības attīstībā.</p>	<p>bioloģiskajiem, kas traucē šo mēslošanas līdzekļu pielietošanas intensitāti lauksaimniecībā;</p>	<p>laboratoriskie izmeklējumi un pārbaudes ir pasākumi, kurus realizē kvalitatīvākie pakalpojumu sniedzēji, atbilstoši izstrādātajiem normatīvajiem aktiem. Asociācija sadarbībā ar valsts institūcijām, zinātniskās pētniecības institūcijām, izglītības iestādēm, profesionālajām apvienībām izstrādā standartus humusvielu produktu ražošanai no kūdras, tehnoloģijai un zinātniskajiem pētījumiem, kuri spēj nodrošināt kvalitatīvu produktu ražošanu Latvijā un ienākšanu Latvijas tirgū no ES vai citām valstīm, vienlaicīgi nodrošinot arī Latvijas produktu atpazīstamību citu valstu tirgos, kā produktu, kas atbilst augstākajiem nozares (t.sk. lauksaimniecības un vides aizsardzības)</p>
--	--	---	---	--

<p>IT, komunikācija</p>	<p>Nozares uzņēmumiem šobrīd ir 5 mājas lapas, kurās ir iekļauta informācija, kas attiecas uz uzņēmumiem, bet ir arī pietiekoši plaši apraksti, lai paaugstinātu iedzīvotāju un lauksaimnieku informētību par humusvielām, par humusvielu mēslošanas līdzekļu no kūdras pielietošanu un rezultātiem, kā arī norādes uz IT saitēm, kur var saņemt papildus informāciju. Asociācija un nozares uzņēmumi aktīvi izmanto preses relīzes, reklāmu un sociālos tīklus, kas sekmē saskarsmi ar potenciālajiem klientiem un nodrošina labāku saikni ar esošajiem klientiem (t.sk. lauksaimniekiem).</p>	<p>Pozitīvas tendences un iespējas tuvākajā nākotnē: Latvijas humusvielu ražotāju un patērētāju asociācija šobrīd strādā pie mājas lapas izveides, lai sekmētu vienotas informatīvas platformas izveidi ne tikai par asociācijas biedriem, bet arī kopējo informāciju par humusvielu preparātu ražošanu no kūdras, par nozares attīstību, riskiem un, protams, labās prakses piemēriem, kas lauksaimniekiem ir visnepieciešamākais.</p>	<p>Negatīvas tendences un draudi tuvākajā nākotnē: Kvalitatīvu mājas lapu izveide un uzturēšana ir pietiekoši dārgs pakalpojums, kas jaunajiem nozares uzņēmumiem, šobrīd nav pamatojami izdevumi, jo pēc pietiekoši lieliem ieguldījumiem ražošanas uzņēmuma izveidei, vispirms ir jāiegūst pozitīvi uzņēmējdarbības raksturojošie rādītāji, lai varētu pretendēt ES struktūrfondu pieejamo finansējumu, piemēram, Ārējo Tirgus Aktivitātes. Tas nozīmē, ka katrs uzņēmums izvēlas savas prioritātes ražošanas izaugsmei. Liela nozīme šeit ir asociācijas kapacitātei IT jomā, kas būtiski ir jāpaaugstina.</p>	<p>standartiem.</p> <p>Lai uzlabotu situāciju ieteicams pilnveidot ES struktūrfondu aktivitātes regulējošie Ministru Kabineta noteikumi, lai perspektīvā nozarē strādājošs uzņēmums, kura izveidei ir bijuši ieguldīti pietiekoši apjomīgi finanšu līdzekļi, uzreiz pēc izveides un pirmā darbības gada netiktu definēts kā grūtībās nonācis komersants. Mainoties normatīvo aktu nosacījumiem uzņēmumi ar prieku ieguldīs finanšu līdzekļus arī jomās, kas sekmē mārketinga attīstību.</p>
<p>Sadarbība LV/ES. Eksports, imports</p>	<p>Eksporta tirgus atkarība no noieta tirgus birokrātiskajām barjerām,</p>	<p>Pozitīvas tendences un iespējas tuvākajā nākotnē:</p>	<p>Negatīvas tendences un draudi tuvākajā nākotnē:</p>	<p>Lai uzlabotu situāciju jāpilnveido ES struktūrfondu</p>

	<p>kuras dažādu iemeslu dēļ rada valstis, lai tai skaitā ierobežotu pietiekami ātru humusvielu produktu nonākšanai tirgū, aizsargājot savus ražotājus vai arī tirgū šobrīd dominējošos mēslošanas līdzekļu piegādātājus/ražotājus.</p>	<p>Pateicoties Latvijas zinātnieku un nozares uzņēmumu ieguldījumam humusvielu mēslošanas līdzekļu pielietošanas spektrs palielinās dažādos reģionos – Āfrikā, Āzijā (Persijas līča valstis, Japāna, Koreja), Eiropas Savienības valstīs (šobrīd aktīvāk Apvienotajā Karalistē, Austrumeiropā, Ziemeļeiropā) un ASV.</p>	<p>Eksporta tirgum, pateicoties no kūdras izstrādāto mēslošanas līdzekļu bioloģiskai aktivitātei un pozitīvajiem pielietošanas rādītājiem visu kultūraugu ražības sekmēšanai, kā arī augsnes rekultivēšanā un lauksaimniecības zemes auglības atjaunošanā, bez negatīvām blakus parādībām, šobrīd var kaitēt tikai dažādu apsvērumu pretreakcija no konkurentiem minerālmēsļu produktu realizācijas tirgū.</p>	<p>finansējuma sadales sistēma, lai tiktu attīstītas ne tikai tās nozares, kuras šobrīd tiek lobētas un kuru pārstāvji aktīvi ziedo finanšu līdzekļus pie varas esošajām partijām, bet arī nozares, kas savu nozīmību un ieguldījumu Latvijas ilgtspējīgai attīstībai spēj definēt un pierādīt ar labās prakses piemēriem un detalizētu attīstības plānu, norādot sadarbības iespējas ar saistīto nozaru asociācijām un profesionālajām apvienībām. Valstij ir jāatbalsta un valsts budžeta dotētajiem pārstāvjiem Briselē, kā arī valsts ierēdņiem un amatpersonām, kā arī ES deputātiem jālobē unikālu Latvijā ražotu kvalitatīvu produktu virzība ES valstīs un jāsekmē to nonākšana citu valstu tirgos, tādējādi nodrošinot valsts attīstību, pamatojot nodokļu</p>
--	--	--	--	---

Politiskie faktori	Politiskie faktori humusvielu ražošanas no kūdras nozari šobrīd politiskie faktori neskar, vismaz no tiem zināmajiem, kas ir publiski pieejami.	Nozari pozitīvi ietekmē šāds faktors - Zemkopības ministrijā šobrīd valda profesionāla attieksme un tas mūsu nozares izpratnē ir augstākais vērtējums politikas ietekmei uz nozari.	Tuvākie draudi ir vēlēšanas un lobiju intereses (t.sk. minerālmēslu ražotāju), kas var negatīvi ietekmēt dažādus ar lauksaimniecības attīstību saistītus faktoros un jomas.	maksātāju uzticību. Lai uzlabotu situāciju politiskajām partijām, īpaši tām, ka atrodas pie varas (ieskaitot pašvaldību/reģionālās) ir jāveido sistēma, lai vēlētajiem saņemtu atskaites par ievēlēto partiju aktivitātēm un kā tās sasaucas ar vēlētajiem dotajiem pirmsvēlēšanu solījumiem. Ja šādu sistēmu tās pašas nespēj vai nevēlas veidot jāpilnveido normatīvo aktu bāze. Jāpaaugstina NVO loma partiju darbības kontrolē un dalība valstij un nozarei svarīgu lēmumu pieņemšanā uzticot NVO funkcijas vēlētajiem informēšanai par partiju darbību. Šim mērķim partijām ir jāsniedz informācija NVO.
	Sociālie faktori	Nozares attīstība var būt atkarīga no šādiem sociāliem faktoriem::	Nozares attīstība pamatos ir saistīta pozitīvu devumu	Sociālie faktori, kas negatīvi ietekmē nozari un draudi Lai uzlabotu situāciju specifiskās zināšanas ir

	<p>1. lauksaimniecībā trūkst darbaspēka un tāpat netiek apstrādāta lauksaimniecības zeme; 2. mūsu valsts iedzīvotājiem trūkst pirktspēja, tāpēc samazinās iespējas iegādāties pārtikas produktus, līdz ar to zemnieku saimniecības, lauksaimnieki, situācijā, ja nav pieprasījuma pēc lauksaimniecības produkcijas un eksporta, neiegulda finanšu līdzekļus l/s produkcijas ražošanas sekmēšanai, t.sk. nav ieinteresēti paaugstināt ražību.</p>	<p>sociālajā politikā, jo tā spēj saražot produktus, kas prasa nelielu darbaspēka ieguldījumu, izņemot pētniecisko un laboratorijas darbu, bet dod produktu, kas ir vienkārši pielietojams jebkuram lauksaimniecības profesionālim, vai arī brīvā laika dārzkopjiem, t.i. palīdzot jebkuram interesentam ar vienkāršām metodēm uzlabot savu dzīves situāciju, kaut vai piemājas dārzā, vai uz palodzes audzējot ekoloģiskus tomātus un zemenes, garšaugus vai citus kultūraugus (t.sk. arī dekoratīvie augi).</p>	<p>tuvākā nākotnē: 1. lauksaimniecībā mazs nodarbināto skaits ar speciālām zināšanām par humusvielu (t.sk. mēslošanas līdzekļu) pielietošanu dažādu kultūraugu audzēšanā un šādu speciālistu skaita palielināšanās tuvākajā laikā netiek plānota, ņemot vērā šobrīd esošo izglītības sistēmu; 2. inertā attieksme pret inovācijām un līdz ar to nepieejamā finanšu/līdzfinansējuma piesaistes iespēja, bremzē iespējas ieviest dažādus apmācību modulus, piemēram, mūzizglītībā.</p>	<p>jānodod visos līmeņos, sākot ar Latvijas Lauksaimniecības universitāti, beidzot ar bezdarbnieku apmācību/kvalifikācijas celšanu un mūzizglītības programmām. Palielinoties lauksaimniecības un pārtikas produktu cenām, ikvienam interesentam, nozares speciālistam ir jāizmanto efektīvākās un videi draudzīgākās metodes, lai ar zemām iegūtu augstu ražu, vai arī savā piemājas dārzā, siltumnīcā un lodžijā izaudzētu ekoloģiskus produktus ar teicamām garšas īpašībām.</p>
<p>Ekonomiskie faktori</p>	<p>Nozares attīstība ir atkarīga no šādiem ekonomiskiem faktoriem: 1. Lauksaimnieku šobrīd esošā pirktspēja, kas zināmā mērā arī ietekmē interesi par inovatīviem organiskajiem mēslošanas</p>	<p>Šobrīd nozares attīstību pozitīvi sekmē šādi ekonomiskie faktori: humusvielu mēslošanas līdzekļu cenas nodrošina zemas izmaksas to</p>	<p>Nozares attīstību kavē: 1. valsts politika zinātnes atbalstam - joprojām finansējums zinātnei ir viszemākais Eiropas Savienībā, kas praktiski</p>	<p>Lai uzlabotu situāciju ir nepieciešams palielināt valsts ieguldījumu zinātnē. Zinātnes likuma 28.panta 4.daļā ir noteikts, lai zinātnisko institūciju reģistrā</p>

	<p>līdzekļiem; 2. Lauksaimnieku pirktspējas faktoriem: 2.1. pieprasījums tirgū un adekvātas iepirkuma cenas, lai lauksaimnieki varētu ražu pārdot ar peļņu, 2.2. ES un valsts atbalsts lauksaimniekiem, dažādu maksājumu un atbalstu veidā par organisko humusvielu mēslošanas līdzekļu, kas iegūti no Latvijas kūdras, pielietošanu. 3. Eksporta tirgus atkarība no noieta tirgus birokrātiskajām barjerām, kuras dažādu iemeslu dēļ rada valstis, lai ierobežotu pietiekami ātru humusvielu produktu nonākšanai tirgū.</p>	<p>lietošanai lauksaimniecībā, salīdzinot ar citiem identiskiem mēslošanas līdzekļiem. Zemās izmaksas nodrošina lielāku peļņu, jo kultūraugu ražība palielinās, minerālmēsli lietošana samazinās, augu noturība pret slimībām un klimata pārmaiņu radītajiem stresiem palielinās.</p>	<p>ierobežo nozarei rast valsts atbalstu fundamentālajiem un tirgus orientētiem pētījumiem; 2. humusvielu mēslošanas līdzekļu ražotāju finanšu kapacitāte neļauj nodrošināt visus nepieciešamos pētījumu veikšanu ar pašu līdzekļiem. Šie pētījumi ir nepieciešami straujākai Latvijas lauksaimniecības attīstībai un arī nozares straujākai attīstībai; 3. nozares attīstībai būtiskus draudus var saskatīt tajos apstākļos, ka eksporta tirgus tiek bremsēts tāpēc, ka potenciālajā tirgū esošās valstis izveido vieglākus nosacījumus konkurentiem, piemēram, trešās valstis sekmē citu mēslošanas līdzekļu nosūtīšanu bez maksas vai par minimālu cenu, definējot, savu politiku kā aktivitātes vides aizsardzībai vai humāno</p>	<p>reģistrētu komercsabiedrību tai jāatbilst vairākiem kritērijiem, 5. punktā definējot - <i>vismaz desmitā daļa no komercsabiedrības, iepriekšējā gada apgrozījuma paredzēta zinātniskai darbībai</i>. Nozare neiebilst pret likuma normām, bet vēlas arī sagaidīt no valsts IKP lielāku ieguldījumu zinātnes attīstībā.</p>
--	--	---	---	---

<p>Tehnoloģiskie faktori</p>	<p>Latvijas humusvielu mēslošanas līdzekļu nozares tehnoloģiskie procesi: 1. nozare šobrīd balstās uz Latvijas zinātnieku un inženiertehnisko speciālistu izgudrojumiem: kūdras homogenizācija, kūdras substances kavitācija; 2. nozares attīstībai svarīgi ir arī laboratorijās veiktie pētījumi, lai produkti tiktu ražoti tikai no augstvērtīgas kūdras, kurā nav piemaisījumi (dažādi smagie metāli, smiltis un liela pelnainība u.t.), kas var ietekmēt gala produkta kvalitāti; kā arī gala produktu analīzei – produkta partijas ķīmiskā un bioloģiskā analīze, kuras laikā tiek noteikti galvenie produkta kvalitātes kritēriji: humusvielu koncentrācija, skābums, patogēnās mikrofloras klātbūtne u.c.; 3. padziļinātai nozares attīstībai ir nepieciešama saikne ar lauksaimniekiem, lai produktus izstrādātu atbilstoši augsnes</p>	<p>Latvijā mēslošanas līdzekļu ražošana no kūdras pamatos balstās uz inženiertehniskiem izgudrojumiem, kas ir zināmi un tiek izmantoti dažādās nozarēs, piemēram, dekatēšana, tomēr inovācijas, galvenokārt balstās uz Latvijas zinātnieku un inženiertehnisko speciālistu ieguldījumu tehnoloģijā. Šādu tehnoloģiju attīstība un šo tehnoloģiju ieguldījums nozares attīstībā ir atkarīga no šādiem faktoriem: a) nozares uzņēmumu apgrozījums un peļņa, pateicoties realizācijas tirgus aizvien pieaugošai attīstībai, ļauj aizvien lielākus finanšu resursus ieguldīt tehnoloģiju attīstīšanā;</p>	<p>palīdzību. Nozares attīstību var ietekmēt šādi faktori: 1. Latvijas zinātniekus, kas izstrādājuši inovācijas humusvielu mēslošanas līdzekļu ražošanā no kūdras pārvilina darbā uz valstīm, kurās var saņemt lielāku algu, ir lielāks valsts atbalsts zinātnei un arī pietiekoši stabila sociālās garantijas. Šādā situācijā apstājas darbs pie inovācijām; 2. joprojām nozari neatbalsta zinātnes, lauksaimniecības un izglītības jomās. Apstājas vai bremzējas sekmīgi uzsāktais darbs – nav speciālistu, nav izpratne no valsts institūcijām, kas kavē, vispirms, nozares uzņēmumu izstrādātās produkcijas pielietošanu pašu valstī; 3. nozare tehnoloģiskie risinājumi nav iekļauti kā atbalstāmie, vai arī kā īpaši</p>	<p>Lai uzlabotu situāciju – valsts institūcijām ar izpratni ir jāveido Nacionālais attīstības plāns 2014.-2020.gadam un ES finanšu instrumentu normatīvā bāze plānošanas periodam no 2014.-2020.gadam, lai nepazaudētu, vai neaizmirstu nozares, kas dod ieguldījumu IKP, bet vēl lielāku ieguldījumu IKP kāpināšanā šīs nozares izstrādātie produkti.</p>
-------------------------------------	--	--	--	--

<p>ES piensums nozares attīstībai (Nozare kopš iestāšanās Eiropas Savienībā) Nozare pirms iestāšanās, nozare pēc iestāšanās.</p>	<p>pētījumiem un varētu izstrādāt mēslošanas līdzekli noteiktām kultūrām, ko lauksaimnieki plāno audzēt dotajā lauksaimniecības platībā.</p>	<p>b) valsts politika lauksaimniecības, zinātnes un ražošanas tehnoloģiju attīstībā nodrošina ES un valsts budžeta finanšu līdzfinansējumu, finansējumu vai grantus, lai sekmētu inovatīvu produktu ar augstu pievienoto vērtību ražošanu.</p>	<p>atbalstāmie, projektu iesniegumu konkursos uz ES un citu valstu finanšu atbalsta konkursos, kas attiecināmi uz Latvijas uzņēmumiem.</p>	
	<p>Nozares pirms iestāšanās Eiropas Savienībā nebija un tikai pateicoties pēdējā laika Latvijas zinātnieku aktivitātēm un inovācijām ir izveidojusies nozare – humusvielu produktu ražošana no kūdras.</p>	<p>Iespējas: lauksaimnieki saņem maksājumus, ir iespējas sagatavot ELFLA, ERAF un ESF projektus (t.sk. LAD, LIAA administrētos), lai kaut cik aktīvi iesaistītos humusvielu produktu ražošanā. Atvērti šādi ES finanšu instrumenti, kas var sniegt atbalstu nozares komersantiem: ES 7 ietvarprogramma un EUREKA.</p>	<p>Draudi. Šobrīd beidzas 2007.-2013.gada plānošanas termiņš, kurš praktiski nav ticis izmantots nozares attīstībai, tāpēc nākamais plānošanas termiņš 2014.-2020.gadā var nest tādus riskus - nozarei netiek veltīta uzmanība, jo šobrīd par humusvielu pielietošanu ir diezgan šaura informācija un tā ir populārāka brīvā laika dārzkopju vidū un daļēji profesionālajā lauksaimniecībā. ES normatīvajos aktos (regulās)</p>	<p>Lai uzlabotu situāciju ieteicams: Izmantojot lauksaimniecības organizāciju pārstāvjus un lobijus Eiropas Parlamentā jāprezentē humusvielu mēslošanas līdzekļu no kūdras nozīme lauksaimniecības attīstībā, akcentējot šo produktu nozīmi vides aizsardzībā un patērētāju nodrošināšanā ar ekoloģiskiem vai mazāk „ķimizētiem” produktiem.</p>

		<p>no kūdras ražotie humusvielu preparāti nav iekļauti bioloģiskajā lauksaimniecībā, kas neļauj nozarei attīstīties šajā virzienā un zināmā mērā arī bremsē pozitīvu pieeju no profesionāļiem un speciālistiem. Minētie iemesli sašaurina īpašu programmu izstrādi, kas sekmētu tirgus orientēto pētījumu un fundamentālo pētījumu attīstību. Šobrīd nav zināms cik aktīvi attīstīsies ELFLA, ERAF un ESF projekti, kuros var attīstīt jaunas nozares.</p>	
<p>Spēkā esošās likumdošanas (nozari regulējoša, nodokļus, grāmatvedību) nepilnības un traucējošie faktori. Nozares pārstāvju priekšlikumi!</p>	<p>No kūdras izstrādātie humusvielu mēslošanas līdzekļi ir jāiekļauj ES normatīvajā aktā - Bioloģiskās lauksaimniecības regula Nr.889/2008 1.pielikums, lai šo organisko mēslošanas līdzekli varētu pielietot bioloģiskajā lauksaimniecībā.</p>		

<p>CITA INFORMĀCIJA</p> <p>Informācija par organizāciju, tās mērķiem, uzdevumiem un galvenajām aktivitātēm, kas tiks publicēta Valsts Lauku tīkla mājas lapā www.laukutikls.lv.</p>	<p>Asociācijas pamatmērķis - veicināt Latvijas dabas organisko bagātību – humusvielu racionālu izmantošanu un efektīvu pielietošanu, attīstot produktu ar augstu pievienoto vērtību ražošanu.</p> <p>Asociācija savā darbībā balstās uz šādiem blakusmērķiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nodrošināt augstas kvalitātes humusvielu produktu ražošanu Latvijā; - konsolidēt Latvijas, Eiropas Savienības u.c. valstu zinātniekus, komersantus, investorus, lauksaimniekus, zemes iegulu īpašniekus, valsts un pašvaldību amatpersonas un visus sabiedrības locekļus, kuri vēlas dot ieguldījumu biedrības pamatmērķa sasniegšanai, tādējādi sekmējot Latvijas ilgtspējīgu attīstību; - sekmēt kvalitatīvu Latvijas dabas bagātību/resursu zinātnisko izpēti un sabiedrības informēšanu par inovācijām zemes iegulu izmantošanā; - veicināt zemes iegulu iegūšanas, pārstrādes un turpmākās pielietošanas/izmantošanas procesus, kas atbilst videi draudzīgai saimniekošanai; - dot būtisku ieguldījumu valsts ekonomikas attīstībā un sekmēt komersantu, komersantus pārstāvošo biedrību, kā arī valsts, pašvaldību un ES institūciju (t.sk. grantu shēmu) ieguldījumus inovatīvu augstas pievienotās vērtības tehnoloģiju ieviešanā un attīstībā; - nodrošināt Asociācijas biedrus ar adekvātām aktivitātēm Latvijas ārējā un iekšējā tirgus aizsardzībai, t.sk. pasākumi - dabas dzīvību resursu racionālai izmantošanai, ekoloģisko produktu (īpaši akcentējot organiskos humusvielu produktus) tirgus un mārketinga aktivitātes (ieskaitot Eiropas Savienības struktūrfondu u.c. grantu shēmu projektu sagatavošanu, vietējo un starptautisko konferenču un izstāžu organizēšanu); - sekmēt biedrības biedru komercdarbību, attīstīt zinātnisko darbību (ieskaitot starptautiskos projektus); - veicināt biedrības iesaisti pilsoniskās sabiedrības attīstības un sabiedrības integrācijas sekmēšanas aktivitātēs; - attīstīt Asociācijas biedru brīvprātīgo darbu un iesaisti programmās, kas vērstas uz sabiedriskās līdzdalības, sociālās iekļaušanas, nodarbinātības un ikviena sabiedrības locekļa personiskās attīstības un izaugsmes aktivitātēm. <p>Biedrība mērķu sasniegšanai savas kompetences ietvaros realizē šādus uzdevumus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - veic pasākumus Latvijas un Eiropas Savienības valstu tirgus aizsardzībai no nekvalitatīviem produktiem, kuri tiek piedāvāti
--	--

kā bioloģiskie, ekoloģiskie, videi draudzīgie (arī kā bāzētie uz humusvielām un zemes dziļņu bagātību izmantošanu) sabiedrības veselības nodrošināšanai, vai dzīvotspējas saglabāšanai u.c. identiskiem reklāmas un mārketinga pasākumiem, kas tiek piedāvāti, vai tiks piedāvāti Latvijā, ES u.c. valstīs;

- izstrādā vienotu valsts kvalifikācijas un sertificēšanas sistēmu, kas garantē ne tikai Latvijas zemes iegulu īpašnieku un šo iegulu izmantošanas/ražošanas dažādos etapos iesaistīto komersantu u.c. juridisko un fizisko personu adekvātu rīcību minēto resursu lietošanā, bet arī nodrošina gala produktu saņēmēju ar bioloģiskiem un videi draudzīgiem gala produktiem, kas tieši vai netieši (t.sk. pārstrādājot, izmantojot kā izejvielas, vai stimulējošas vielas u.tt.) ir iegūti no Latvijas dabas organiskās bagātības – humusvielām;
- izveido sertificēšanas centrus, laboratorijas u.c. publiskas struktūras, kuras adekvāti veic pētījumus par dabas dziļņu izejvielām, produktiem, preparātiem (t.sk. mēslošanas līdzekļi, pārtikas produktu ražošanai, medicīnai, farmācijai, veterinārijai u.c. ražošanas jomas) un to turpmāko ietekmi uz augu kultūrām, dzīvniekiem, cilvēkiem un ekosistēmu kopumā;
- izveido zinātnisko institūtu, mācību centru - sertificēšanas, izglītības un eksaminācijas centrs (LR normatīvajos aktos noteiktā kārtībā reģistrētu mācību iestādi) profesionālās izglītības, mūžizglītības, kvalifikācijas celšanas un bezdarbnieku apmācības mācību programmu realizācijai, kvalificētu speciālistu sertificēšanai;
- organizē izstādes, konferences u.c. informatīvos pasākumus, kas sekmē jebkuru humusvielu produktu zinātniskās izmantošanas, praktiskās pielietojšanas un tālākās realizācijas attīstības ideju izaugsmi un attīstības/izmantošanas iespēju realizāciju Latvijas, ES u.c. valstu zemkopībā, vides aizsardzībā, komercijā, dažādos ražošanas un pakalpojumu sniegšanas uzņēmumos, kā arī citos sabiedrības izaugsmes un attīstības procesos;
- organizē citus izglītības (t.sk. diasporas nacionālo īpatnību padziļinātai iepazīšanai, Latvijas kultūras mantojuma, valodu padziļinātai apguvei u.c.), kultūras (starpkultūru festivāli, tradicionālās mākslas izstādes u.c.), sporta un komercdarbības veicināšanas pasākumus un veic mazākumtautību aktīvāku iesaistei dažādās valsts un Eiropas Savienības programmās, un īsteno sociālās integrācijas pasākumus/projektus cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, sociāli atstumtajiem, bezdarbniekiem u.c. sociālās attīstības riska grupām.